ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ, ગાંધીનગર

જાહેરાત ક્રમાંક : ૪૫૭/૨૦૨૬૨૭, વર્ગ–૩ સંવર્ગની સ્પર્ધાત્મક કસોટીના

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ અંગેની અગત્યની સૂચના

મંડળ દ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ **જાહેરાત ક્રમાંક: ૪૫૭/૨૦૨૬૨૭, વર્ગ–૩** સંવર્ગની **MCQ-CBRT** પદ્ધતિથી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા યોજવાનો નિર્ણય કરવામાં આવેલ છે. મંડળ દ્વારા ઉમેદવારોના વ્યાપક હિતને ધ્યાને લઈ ઉક્ત સંવર્ગની પરીક્ષા ગુજરાતી અને અંગ્રેજી એમ બંને ભાષામાં લેવાનો નિર્ણય લીધેલ હોઈ બંને ભાષાનો અભ્યાસક્રમ નીચે મુજબ ધ્યાને લેવા સંબંધિત ઉમેદવારોને જણાવવામાં આવે છે.

DETAILED SYLLABUS of EXAM

PART: A (90 MARKS)

(1) Reasoning & Data Interpretation: (30 Questions, 30 Marks)

1. Coding-Decoding
2. Blood Relation
3. Problem on Age and Height
4. Direction Knowledge
5. Clock and Calendar
6. Venn Diagram
7. Rank and Position
8. Arithmetic Progression
9. Logical Sequence of Words
10. Insert the missing Character
11. Word, Numerical and General Analogy
12. Picture Based General Logical Questions (Visual reasoning)
13. Probability
14. Data Interpretation (charts, graphs, tables) and Data Sufficiency
15. Symmetry
16. Mathematical Operations
17. Mathematical modeling
18. Proofs in Mathematics
19. Logical and Mathematical Analytical Ability
20. Statement and Prediction

(2) Quantitative Aptitude: (30 Questions, 30 Marks)

1 Number System
2 LCM and HCF
3 Percentage and Partnership
4 Profit-Loss
5 Simple and Compound Interest
6 Ratio and Proportion
7 Time and Work, Wages and chain rule
8 Time, Speed and Distance
9 Average, Mean, Mode and Median
10 Brackets and Expansions
11 Square and Square Roots, Cube and Cube Roots, Exponents
12 Polynomials and Factorisation
13 Pair of Linear Equations in Two Variables and Quadratic Equations
14 Area, Surface Area and Volume (Square, Rectangle, Triangle, Circle, Cube, Cuboid, Cylinder, Cone, Hemisphere, Sphere)
15 Coordinate Geometry and Trigonometry

(3) Constitution of India: (10 Questions, 10 Marks)

1 Concept of Political Science
2 Preamble of the Constitution
3 Fundamental values of Democracy, Nationalism and Secularism, Right and Citizenship
4 Indian Constitution Framing and Characteristics
5 Fundamental Rights, Duties and Directive Principles of State Policy
6 Legislature, Executive and Judiciary in India at Union and State Level
7 Government at Local Level: Institutions of Local Self-Government
8 Nature of Party System in India
9 Elections in India
10 Indian Democracy: Challenges and Response
11 Development and Democracy

(4) Current Affairs: (10 Questions, 10 Marks)

1. Current events of state, national and international importance

(5) Comprehension: **(Gujarati {5 marks} & English {5 marks})**
(10 Questions, 10 Marks)

To assess comprehension, interpretation and inference skills,
A paragraph given with set of question on the basis of paragraph or statement and assertion type question can be asked

PART: B (120 MARKS)

(1) Questions and Its Applications related to Educational Qualification
(120 Questions, 120 Marks)

Syllabus for the direct recruitment of the post of Research Assistant and Statistical Assistant (Class-III)- Total Marks : 120		
S.N.	Topic	Marks
1	Statistics	30
	1. BASIC STATISTICS • Collection, Compilation and Presentation of Data • Primary and Secondary Data • Qualitative and Quantitative Data • Method of collecting Primary Data • Frequency Distribution and Tabulation of Data • Diagrammatic representation of Data • Measure of Central Tendency and its applications - Mean, Median, Mode, Geometric Mean, Harmonic Mean, Quartiles, Deciles, Percentiles • Measure of Dispersion and its applications - Range, Quartile Deviation, Mean Deviation, Variance, Standard Deviation, Coefficient of Variation • Different types of Moments and their relationship • Types of Skewness and Kurtosis	
	2. PROBABILITY • Mathematical, Classical and Axiomatic definitions of Probability, • Conditional Probability	
	3. PROBABILITY DISTRIBUTIONS • Random Variable • Types of Probability Distribution • Standard Discrete and Continuous Probability Distribution • Discrete Probability Distribution and their properties	

- Uniform Distribution and their properties
- Bernoulli Distribution and their properties
- Binomial Distribution and their properties
- Poisson Distribution and their properties
- Continuous Probability Distribution and their properties
- Normal Distribution
- Standard Normal Variable and Standard Normal Distribution
- Properties of Normal and Standard Normal Distribution
- Importance of Normal Distribution in Statistics
- Basic concept of Central Limit Theorem

4. SAMPLING THEORY

- Concept of Population and Sample
- Concept of Sampling
- Advantage and limitations of sampling
- Characteristics of good sample
- Types of Sampling
- Simple Random Sampling,
- Stratified Random Sampling,
- Systematic sampling,
- Cluster Sampling
- Purposive Sampling
- Meaning of Sampling and Non-Sampling Errors
- Sampling Distributions of Sample mean, Sample Variance, t, Chi-Square and F

5. TESTING OF HYPOTHESIS

- Meaning of Statistical Hypothesis
- Definition : Null Hypothesis, Alternative Hypothesis, Simple and Composite Hypothesis, Type I error, Type II error, Level of Significance, Parameter and Statistics, P-value, Degree of freedom
- Basic Concept of Standard Error, Large Sample tests and Small Sample tests
- Basic Concept of Parametric Test and Non-Parametric Tests
- Basic Concept of ANOVA.

6. INDEX NUMBER

- Index Number **:** Meaning, Definition, Characteristics, Use, Limitations
- Wholesale Price Index Number
- Computation of Index Number
- Laspeyre’s Formula

	- Paasche's Formula - Fisher's Formula	
	7. CORRELATION AND REGRESSION • Introduction • Meaning and Definition • Types • Methods of studying correlation and Regression - Scatter diagram - Spearman's Rank/ Karl Pearsons Correlation Coefficient • Properties of Correlation Coefficient and Regression Coefficient • Linear and Non Linear Regression	
	8. TIME SERIES ANALYSIS • Introduction • Use of time series analysis • Components of time series • Determination of Trend component by different methods	
	9. VITAL STATISTICS • Introduction of vital statistics • Role of vital events • Methods of data collection on vital events, • Measurement of mortality – Crude Death Rate, Specific Death Rate, Standardized Death Rate, Infant Mortality Rate • Measurements of fertility–Crude Birth Rate, General Fertility Rate, Specific Fertility Rate, Total Fertility Rate, Gross and Net Reproduction Rate. • Concept and Uses of life table • Meaning and interrelationship of different terms of life table.	
2	OFFICIAL STATISTICS	30
	• National Statistical Organization: Vision and Mission, NSSO and CSO; roles and responsibilities; Important activities, Publications etc. • National Statistical Commission: Constitution, its Role, functions etc.; Legal Acts/ Provisions/ Support for Official Statistics; Important Acts and Rules regarding collection of Statistics. • Sector Wise Statistics: Agriculture, Health, Education, Women and Child etc. Important Surveys & Census, Indicators, Agencies and Usages etc. • State and National Accounts: Definition, Basic Concepts; issues; the Strategy, Collection of Data and Release.	
3	MATHEMATICS	30
	• Mathematical Symbols • Rapid Methods of Calculation • Binary System • Logarithms • Ratio and Proportion	

	• Equations • Function • Graph • The progression • Limit • Derivative • Binomial Expansion • Determinates • Matrix • Interpolation and Extrapolation • Permutation and combination	
4	ECONOMICS	30
	• Meaning of Economics • Economic Activity and Non-Economic Activity • Micro economics and Macro Economics • Price and Value • Goods and Services • Wealth and Welfare • Meaning and characteristics of Wealth • Types of Wealth • Demand and Supply • Function of Demand and Supply • Elasticity of Demand • Factors of production • Concept of Cost and Revenue • Perfect competition • Monopoly • Monopolistic competition • Price discrimination and oligopoly • Economic Development and Economic Growth • National Income- GDP, GNP, NDP, NNP, Per Capita Income • Concept of Human Development and Human Development Index (HDI) • Concept of Sustainable Development and NITI Aayog • Multidimensional Poverty Index • Unemployment- employment generation programmes • Scope of Public Finance- Public Debt, Public Expenditure, Taxation in India, Deficit Financing, Fiscal Policy, Budget and Economic survey, Socio-Economic Review of Gujarat, GST, FRBM Act, Federal Finance in India, Finance Commissions, Center-State Financial Relations • Nationalization of banks, Operation of Commercial Banks, RBI functions	

	and monetary policy, Money supply and Inflation, Micro Finance Institutions, Non-Banking Financial Companies, Banking sector reforms	
Total Marks (1+2+3+4)		120

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ : ગુજરાતીમાં

(૧) તાર્કિક કસોટીઓ તથા ડેટા ઈન્ટરપ્રિટેશન (૩૦ પ્રશ્નો, ૩૦ ગુણ)

૧. કોડિંગ–ડિકોડિંગ
૨. લોહીનો સંબંધ
૩. ઊંમર અને ઊંચાઇ સંબંધિત પ્રશ્નો
૪. દિશા જ્ઞાન
૫. ઘડીયાળ અને કેલેન્ડર
૬. વેન ડાયાગ્રામ
૭. ક્રમ અને સ્થાન
૮. સમાંતર શ્રેણી
૯. શબ્દોની તાર્કિક ગોઠવણી
૧૦. ખૂટતી કડી (સંખ્યા) શોધો
૧૧. શબ્દ, આંકડાકીય તથા સામાન્ય સામ્યતા
૧૨. ચિત્ર આધારિત સામાન્ય તાર્કિક પ્રશ્નો
૧૩. સંભાવના
૧૪. માહિતીનું અર્થઘટન અને માહિતીની પર્યાપ્તતા (ચાર્ટ, ગ્રાફ અને ટેબલ)
૧૫. સંમિતિ
૧૬. ગાણિતિક ક્રિયાઓ
૧૭. ગાણિતિક મોડેલીંગ
૧૮. ગણિતમાં સાબિતીઓ
૧૯. તાર્કિક અને ગાણિતિક વિશ્લેષણાત્મક ક્ષમતા
૨૦. નિવેદન અને અનુમાન

(૨) ગાણિતિક કસોટીઓ (૩૦ પ્રશ્નો, ૩૦ ગુણ)

૧. સંખ્યા પદ્ધતિ
૨. લ.સા.અ. અને ગુ.સા.અ.
૩. ટકાવારી અને ભાગીદારી
૪. નફો–ખોટ
૫. સાદુ અને ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ

૬. ગુણોત્તર અને પ્રમાણ
૭. સમય અને કાર્ય, વેતન અને સાંકળનો નિયમ
૮. સમય, ઝડપ અને અંતર
૯. મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલક
૧૦. કૌંસ અને વિસ્તરણ
૧૧. વર્ગ અને વર્ગમૂળ, ઘન અને ઘનમૂળ, ઘાત અને ઘાતાંક
૧૨. બહુપદીઓ અને અવયવીકરણ
૧૩. દ્વીચલ સુરેખ સમીકરણ અને દ્વિઘાત સમીકરણ

૧૪. ક્ષેત્રફળ, પૃષ્ઠફળ અને ઘનફળ (ચોરસ, લંબચોરસ, ત્રિકોણ, વર્તુળ, ઘન, લંબઘન, નળાકાર, શંકુ, અર્ધગોલક, ગોલક)
૧૫. યામભૂમિતિ અને ત્રિકોણમિતિ

(૩) ભારતનું બંધારણ (૧૦ પ્રશ્નો, ૧૦ ગુણ)

૧. રાજ્યશાસ્ત્રનો ખ્યાલ
૨. બંધારણનું આમુખ
૩. લોકશાહીના પાયાનાં મૂલ્યો, રાષ્ટ્રવાદ અને બિનસાંપ્રદાયિકતા, હક અને નાગરિકતા
૪. ભારતીય બંધારણ : ઘડતર અને લક્ષણો
૫. મૂળભૂત હકો, ફરજો અને રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો
૬. ભારતમાં કેન્દ્ર અને રાજ્યકક્ષાએ ધારાસભા, કારોબારી અને ન્યાયતંત્ર
૭. સ્થાનિકકક્ષાએ સરકાર : સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓ
૮. ભારતમાં પક્ષપ્રથાનું સ્વરૂપ
૯. ભારતમાં ચૂંટણીઓ
૧૦. ભારતીય લોકશાહી સામેના પડકારો અને પ્રતિભાવો
૧૧. વિકાસ અને લોકશાહી

(૪) વર્તમાન પ્રવાહો (૧૦ પ્રશ્નો, ૧૦ ગુણ)

૧. પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાની મહત્ત્વની સાંપ્રત ઘટનાઓ

(૫) ગુજરાતી અને અંગ્રેજી કોમ્પ્રીહેન્સન ગુજરાતી{૫ ગુણ} અને અંગ્રેજી {૫ ગુણ}) (૧૦ પ્રશ્નો, ૧૦ ગુણ)

૧. સમીક્ષા, અર્થઘટન અને અનુમાનના કૌશલ્યનું મૂલ્યાંકન
ગદ્યખંડ(પૅરેગ્રાફ) આપવામાં આવશે અને ગદ્યખંડના આધારે પ્રશ્નો પૂછવામાં આવશે અથવા નિવેદન પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછવામાં આવશે.

ભાગ–બ **(૧૨૦ ગુણ)**

(૧) શૈક્ષણિક લાયકાતને સંબંધિત વિષય અને તેની ઉપયોગિતાને લગતા પ્રશ્નો

સંશોધન મદદનીશ અને આંકડા મદદનીશ (વર્ગ–૩)ની સીધી ભરતી માટેનો અભ્યાસક્રમ કુલ ગુણ–૧૨૦		
ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	ગુણ
૧	આંકડાશાસ્ત્ર	૩૦
	૦૧. સામાન્ય આંકડાશાસ્ત્ર ● માહિતીનું એકત્રીકરણ, સંગ્રહ, સંકલન અને રજૂઆત ● પ્રાથમિક અને ગૌણ માહિતી ● ગુણાત્મક અને સંખ્યાત્મક માહિતી ● પ્રાથમિક માહિતી એકત્રિત કરવાની પધ્ધતિઓ ● આવૃતિ વિતરણ અને માહિતીને કોષ્ટક સ્વરૂપે રજુ કરવાની પધ્ધતિઓ ● માહિતીનું આકૃતિ/આલેખ/રેખાકૃતી દ્વારા નિરૂપણ ● મધ્યવર્તી સ્થિતિના માપ અને તેના ઉપયોગો - મધ્યક, મધ્યસ્થ, બહુલક, ગાણિતિક મધ્યક, ગુણોત્તર મધ્યક, સ્વરીત મધ્યક, ચતુર્થકો, દશાંશકો, શતાંશકો. ● પ્રસારના માપો અને તેના ઉપયોગો - વિસ્તાર, ચતુર્થક વિચલન, સરેરાશ વિચલન, વિચરણ, પ્રમાણિત વિચલન, વિચલનાંક ● પ્રઘાતોના પ્રકારો અને તેના આંતર સંબંધો ● વિષમતા અને વક્રતાના પ્રકારો	
	૦૨. સંભાવના ● સંભાવનાની પારંપારિક, ગાણિતિક અને પૂર્વ સ્વીકૃત વ્યાખ્યા ● શરતી સંભાવના	
	૦૩. સંભાવના વિતરણો ● યાદચ્છિક ચલ ● સંભાવના વિતરણના પ્રકારો ● સતત અને અસતત સંભાવના વિતરણો ● અસતત સંભાવના વિતરણો અને તેની લાક્ષણિક્તાઓ - યુનિફોર્મ સંભાવના વિતરણ - બરનોલી સંભાવના વિતરણ - દ્વિચલીય સંભાવના વિતરણ - પોઇસન સંભાવના વિતરણ	

- સતત સંભાવના વિતરણો અને તેની લાક્ષણિકતાઓ
- પ્રમાણ્ય વિતરણ
- પ્રમાણિત પ્રમાણ્ય ચલ અને પ્રમાણિત પ્રમાણ્ય વિતરણ
- પ્રમાણ્ય વિતરણ અને પ્રમાણિત પ્રમાણ્ય વિતરણની લાક્ષણિકતાઓ
- આંકડાશાસ્ત્રમાં પ્રમાણ્ય વિતરણનું મહત્વ
- સેન્ટ્રલ લિમિટ થિયરમનો મૂળભૂત ખ્યાલ

૦૪. નિદર્શન પધ્ધતિ

- સમષ્ટિ અને નિદર્શની વ્યાખ્યા
- નિદર્શન પરિચય
- નિદર્શનના ફાયદા અને મર્યાદા
- આદર્શ નિદર્શના લક્ષણો
- નિદર્શન પધ્ધતિઓ
- સરળ યાદચ્છિક નિદર્શન પધ્ધતિ
- સ્તરીત યાદચ્છિક નિદર્શન પધ્ધતિ
- પ્રમાણસર નિદર્શન પધ્ધતિ
- જુથ નિદર્શન પધ્ધતિ
- હેતુપૂર્ણ નિદર્શન પધ્ધતિ
- નિદર્શન ભૂલ અને બિનનિદર્શન ભૂલની વ્યાખ્યા
- સરેરાશ નિદર્શન, નિદર્શ અંતર, t, Chi-Square and F ના નિદર્શન વિતરણો

૦૫. પરિકલ્પના પરીક્ષણ

- આંકડાશાસ્ત્રીય પરિકલ્પનાની સમજૂતી
- **વ્યાખ્યા:** નિરાકરણીય પરિકલ્પના, વૈકલ્પિક પરિકલ્પના, સાદી પરિકલ્પના, સંકલિત પરિકલ્પના, પ્રથમ પ્રકારની ભૂલ અને બીજા પ્રકારની ભૂલ, સાર્થકતાની કક્ષા, પ્રાચલ અને નિદર્શ અચળાંક, P – કિમત, સ્વતંત્રતાની માત્રા
- પ્રમાણિત ભૂલ, લાર્જ સેમ્પલ ટેસ્ટ અને સ્મોલ સેમ્પલ ટેસ્ટનો સામાન્ય ખ્યાલ
- પ્રચલીય પરીક્ષણો અને બિન પ્રચલીય પરીક્ષણોનો સામાન્ય ખ્યાલ
- ANOVA નો સામાન્ય ખ્યાલ

૦૬. સૂચક આંક

- સૂચક આંકનો અર્થ, વ્યાખ્યા, લાક્ષણિકતાઓ, ઉપયોગિતા, મર્યાદાઓ
- જથ્થાબંધ ભાવોનો સૂચકઆંક
- સૂચક આંકની ગણતરીની પધ્ધતિઓ
- લાસ્પેયરની રીત
- પાશેની રીત
- ફિશરની રીત

	૦૭. સહસબંધ અને નિયતસબંધ ● પરિચય ● વ્યાખ્યા અને સમજૂતી ● પ્રકારો ● સહસબંધ અને નિયતસંબંધ ગણતરીની પધ્ધતિઓ - વિકીર્ણ આકૃતિની પધ્ધતિ - સ્પીયરમેનનો ક્રમાંક/ કાર્લ પિયરસનનો સહસબંધાક ● સહસબંધાક અને નિયતસબંધાકની લાક્ષણિક્તાઓ ● રેખીય અને બિનરેખીય નિયતસબંધ	
	૦૮. સામાયિક શ્રેણીનું પૃથ્થકરણ ● પરિચય ● સામાયિક શ્રેણીની ઉપયોગિતા ● સામાયિક શ્રેણીનાં વિવિધ ઘટકો ● વલણ નિર્ધારીત કરવાની વિવિધ પધ્ધતિઓ	
	૦૯. જન્મ મરણના આંકડા ● જન્મ મરણના આંકડાની સમજૂતી ● જન્મ મરણના આંકડાની ભૂમિકા ● જન્મ મરણના આંકડાની માહિતી એકત્રિત કરવાની પધ્ધતિઓ ● મૃત્યુદરના માપો ● સાદો મૃત્યુદર, ચોક્કસ મૃત્યુદર, પ્રમાણિત મૃત્યુદર, બાળ મૃત્યુદર ● પ્રજનનદરના માપો - સાદો જન્મદર, સાદો પ્રજનનદર, ચોક્કસ પ્રજનનદર, કુલ પ્રજનનદર, એકંદર અને ચોખ્ખો પુન:પ્રજનનદર. ● જીવનકોષ્ટકનો ખ્યાલ અને ઉપયોગિતા ● જીવનકોષ્ટકના વિવિધ ઘટકોની સમજૂતી અને આંતરસબંધ	
૨	સતાવાર આંકડા	૩૦
	● રાષ્ટ્રીય આંકડાકીય સંસ્થા - વિઝન અને મિશન, NSSO અને CSO; ભૂમિકાઓ અને જવાબદારીઓ; મહત્વપૂર્ણ પ્રવૃત્તિઓ, પ્રકાશનો વગેરે. ● રાષ્ટ્રીય આંકડાકીય આયોગ: બંધારણ, તેની ભૂમિકા, કાર્યો વગેરે; સત્તાવાર આંકડા માટે કાનૂની અધિનિયમો/ જોગવાઈઓ/આધાર; આંકડાઓના એકત્રીકરણને લગતા મહત્વના અધિનિયમો અને નિયમો ● ક્ષેત્રવાર આંકડા: કૃષિ, આરોગ્ય, શિક્ષણ, મહિલા અને બાળ વગેરે. મહત્વપૂર્ણ સર્વેક્ષણો અને વસ્તી ગણતરી, સૂચકાંકો, એજન્સીઓ અને ઉપયોગો વગેરે.	

	• રાજય અને રાષ્ટ્રીય હિસાબ: વ્યાખ્યા, મૂળભૂત ખ્યાલો; મુદ્દાઓ વ્યૂહરચના, માહિતીનો સંગ્રહ અને પ્રકાશન	
૩	ગણિતશાસ્ત્ર	૩૦
	• ગાણિતિક સંજ્ઞાઓ • ઝડપી ગણતરીની પધ્ધતિઓ • બાઈનરી સિસ્ટમ • લઘુગણક • ગુણોત્તર અને પ્રમાણ • સમીકરણો • વિધેય • ગ્રાફ • પ્રોગ્રેશન • લક્ષ • ડેરિવેટિવ (વિકલન) • દ્વિપદી વિસ્તરણ • ડીટર્મિનેટ્સ (નિર્ધારકો) • મેટ્રિક્સ (શ્રેણિક) • અંતર્વેશન અને બહિર્વેશન • ક્રમચય અને સંચય	
૪	અર્થશાસ્ત્ર	૩૦
	• અર્થશાસ્ત્રનો પરિચય • આર્થિક પ્રવૃતિ અને બિનઆર્થિક પ્રવૃતિ • એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર અને સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર • ભાવ અને મૂલ્ય • વસ્તુ અને સેવા • સંપતિ અને કલ્યાણ • સંપતિની વ્યાખ્યા અને લક્ષણો • સંપતિના પ્રકારો • માંગ અને પુરવઠો • માંગ અને પુરવઠા વિધેય • માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા	

	• ઉત્પાદનનાં સાધનો • ખર્ચ અને આવકનાં ખ્યાલો • પૂર્ણ હરીફાઇ • ઇજારો • ઇજારાયુક્ત હરીફાઇ • ભાવ ભેદભાવ અને અલ્પ હસ્તક ઇજારો • આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસ • રાષ્ટ્રીય આવક : GDP, GNP, NDP, NNP, માથાદિઠ આવક • માનવ વિકાસનો ખ્યાલ - માનવ વિકાસ સૂચકાંક • ટકાઉ વિકાસ: ખ્યાલ અને નિતી આયોગ • બહુપરિમાણિય ગરીબી સૂચકાંક • બેરોજગારી – રોજગારી સર્જક કાર્યક્રમો • જાહેરવિત વ્યવસ્થાનું કાર્યક્ષેત્ર– ખાધ પુરવણી, ભારતમાં કરવેરા, જાહેર ખર્ચ, જાહેર દેવું, ગુજરાતની સામાજીક આર્થિક સમીક્ષા, અંદાજપત્ર અને ઇકોનોમિક સર્વે, રાજકોષીય નીતિ, GST, FRBM એક્ટ, કેન્દ્ર–રાજય વચ્ચેના નાણાકીય સંબંધો, ભારતમાં સમવાયી નાણાતંત્ર– નાણાપંચ • બેન્કોનું રાષ્ટ્રીયકરણ, વેપારી બેન્કોની કામગીરી, RBI- કાર્યો અને નાણાકીય નીતિ, નાણાંનો પુરવઠો અને ફુગાવો, માઈક્રો ફાઈનાન્સ સંસ્થાઓ, નોન બેન્કિંગ ફાઈનાન્સીયલ કંપની, બેન્કિંગ ક્ષેત્રે સુધારાઓ	
		કુલ ગુણ (૧+૨+૩+૪)	૧૨૦

ખાસ નોંધ:

(૧) **Part-A** ના પ્રશ્નો ગુજરાતી અને અંગ્રેજી ભાષામાં રહેશે.

(૨) **Part-B** માટે ભાષા નીચે મુજબ રહેશે.

૨.૧. ભારતનું બંધારણ અને વર્તમાન પ્રવાહોના પ્રશ્નો ગુજરાતી અને અંગ્રેજી ભાષામાં રહેશે.

૨.૨. ગુજરાતી કોમ્પ્રીહેન્સનના પ્રશ્નો માત્ર ગુજરાતી ભાષામાં રહેશે.

૨.૩. અંગ્રેજી કોમ્પ્રીહેન્સનના પ્રશ્નો માત્ર અંગ્રેજી ભાષામાં રહેશે.

૨.૪. શૈક્ષણિક લાયકાતને સંબંધિત વિષય અને તેની ઉપયોગીતાને લગતા પ્રશ્નો ગુજરાતી અને અંગ્રેજી ભાષામાં રહેશે.

(૩) સંબંધિત મુદ્દા (**Topic**) સામે દર્શાવેલ ગુણ સૂચિત ગુણ છે**,** મંડળ દ્વારા જરૂર જણાયે તેમાં ફેરફારને અવકાશ રહેલ છે. જે માટે મંડળ કોઈપણ જાતનું કારણ આપવા બંધાયેલ નથી.

(૪) અભ્યાસક્રમનું ગુજરાતી ભાષાંતર ઉમેદવારોની સમજણ માટે છે. ભાષાંતરના અર્થઘટનના કિસ્સામાં અંગ્રેજી અભ્યાસક્રમમાં દર્શાવેલ બાબતો આખરી ગણવાની રહેશે.

(૫) પરીક્ષાના પ્રશ્નો ગુજરાતી અને અંગ્રેજી એમ બંન્ને ભાષામાં હોય ત્યારે તેવા પ્રશ્નોમાં જો અર્થઘટન અંગેનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થશે તો તે સંબંધે મંડળ દ્વારા સંબંધિત પ્રશ્નને ધ્યાને લઈ મંડળ દ્વારા કરવામાં આવેલ નિર્ણય આખરી રહેશે.

(૬) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની પ્રોવિઝનલ આન્સર કી ની પ્રસિદ્ધી બાદ સ્વૈચ્છીક રીતે/ મળેલ વાંધાઓને ધ્યાને લઈ ફાઈનલ આન્સર કી ની પ્રસિદ્ધિમાં કોઈ પ્રશ્ન રદ કરવામાં આવે તો**,** તેવા સંજોગોમાં રદ થયેલ પ્રશ્નના ગુણની બાકી રહેલ પ્રશ્નના ગુણભારમાં પ્રો–રેટા **(Pro-Rata)** મુજબ ગણતરી કરવામાં આવશે.

(૭) ઉમેદવાર પ્રશ્નનો સાચો જવાબ આપશે તો તે પ્રશ્નને પ્રો–રેટા અનુસાર ફાળવેલ ગુણભાર મુજબ ગુણ આપવામાં આવશે**,** ખોટા જવાબ આપવાના સંજોગોમાં પ્રશ્નને પ્રો–રેટા મુજબ જે ગુણભાર આપવામાં આવેલ હોય તેના **1/4** માર્ક ઉમેદવારે મેળવેલ ગુણમાંથી ઓછા કરવામાં આવશે.

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના કોલ લેટર ડાઉનલોડ કરવા માટેનો વિગતવાર કાર્યક્રમ મંડળની વેબસાઈટ પર મૂકવામાં આવશે. જેની સંબંધિત ઉમેદવારોએ નોંધ લેવા આથી જણાવવામાં આવે છે.

સ્થળ: ગાંધીનગર **સચિવ**

તારીખ : ૦૮ /૦૯ /૨૦૨૬ **ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ**